

CHECKED-2008

M.A. LIBRARY, A.M

PE12143

بسم اللہ الرحمن الرحیم

سخ بد نیا و دین نئے آریم
اوفتا وہ جہاز گلزاریم
گوہر و سح کینج اسراریم
فارسغ از نامہای تاتاریم
خادم خادمان خماریم
خخش راہبان خریداریم
زانکہ پوستہ ستر اظہاریم
ہر دم از دیدہ خون چہاریم
ہر سحر مشردہ ہمیداریم

ما یقینان کوئے دلداریم
بلبلانیم کز قضا و قدر
مرغ شش درخت لاہوتیم
باسید شہر خاک و ریش
بندہ بندگان مستانیم
غم اور اپیل ہے خواہیم
گویم اور اپیل کہ یا ہو ہو
تا نگہ بار در گمش یابیم
ویر گاہست کز بشارت غیب

که بپشمان دل همین جزو است
هر چه بینی بدانکه منظر اوست

<p>لب تو رشک رنگ مرجان است بر سر لاله غیر افشان است ماشقان را بجای قرآن است گوی خوبی تر از یحیی گان است جای طوطی لشکرستان است یار با این درد را چو رمان است وصف حسرت نه حد امکان است دردم خون دیده باران است این سخن هر صبا گویان است</p>	<p>سرخ تو غیرت گلستان است دلبر سبک بجو شبوئی صفحه روی تو بایت خال برگ ریحان ترا به نسرن است خط اعلت و سسله دارد به نشد در دم اند علاج طلب ی نیارم زون بوصف تو دم تا شد از پیشش دیده نقش خست لب لب شاخسار گلشن قدس</p>
---	---

که بپشمان دل همین جزو است
هر چه بینی بدانکه منظر اوست

<p>ایک در چشم من نمی آئی بوی عجب مانده ام که هر جای زانکه مشهور تر به یکتائی</p>	<p>به همان در پیش پیدائی ایکه در هیچ جا نداری جا در لباس و دوی نمی کنی</p>
--	--

روشن از آفتاب طلعت تو از جمالت که بمیشال آمد گاه مستی و گاه هشیاری گاه درمی و گاه غواصی اندرون و برون از لیش پیش گوش گوینده ادا میگرد	چهره باستان یغمانی خرم آندم که پرده بکشائی گاه پیری و گاه برنائی گاه موجی و گاه دریائی در چپ و راست زیر بالائی از دل زار صوت شیانئی
--	--

که بچشمان دل بین جز دوست
هر چه بینی بدانکه منظم دوست

شکوبست گوشه گلزار عطر نیزست باده نوروزی چه عجب گدازین چنین ایام بر کستم چه دو تار و یه گل ناران که در خزان بخوان سردم از با و صبح بر آتش از گل تازه عین افشان است به نشد از نظاره نه کس	گوشه زنانه باز گذار خلق را نیست حاجت عطار بکنم سبزه بر درخت خوش در آیم بجلقه ز تار وقمار بنا عذاب التار طفنها میزند بگلزار کوه و صحرا و کوچه و بازار مردم دیده اولی الالبصار
--	---

چون به بستانم رای روضه را		می شنیدیم از در دیوار	
که بچشمان دل مبین جز دوست			
هر چه بینی بدانکه مظهر اوست			
میرسد این ترانه از هر سو		نمنه لا اله الا هو	
ناوک اندر کمان خود دارد		شاید آن را بهمانه در ابرو	
تا کند بچم با مبارز عشق		عقل را نیست زور در بازو	
جانشن بر رخ تو فاخته وار		سالمه اش که می کند گو گو	
سر به پیش تو می نهم هر دم		پیش بت سجده می به دهند و	
ای ز روی تو دیده باروشن		وی ز موی تو نافها خوشبو	
دیده چون چشم شیر گریه ترا		به بیابان نهاده رخ آمو	
ز ابد بگذارد و توئی در آ		در ره عشق کید یک	
که ترا گوش جان نباشد کنز		بالبیقین بشوی تو از هر سو	
که بچشمان دل مبین جز دوست			
هر چه بینی بدانکه مظهر اوست			
باغ را مژده بهار آمد		نگشت نافه تتار آمد	
هر طرف بانگ بلبلان بهخت		مرغ در مرغزار آمد	

<p> بوسے گیسویں نگار آمد بادہ نادیدہ ز رخسار آمد ابر نور و زور شاد آمد چون رخ یار غمگسار آمد ہر سحر گاہ مشکبار آمد زان رخ را در دیدہ خار آمد نالہ کند دل ہزار آمد </p>	<p> از شکناسے طرہ سبیل چشم نہ گس نہ ساعز لالہ جہم بر سر عروس چمن چہرہ گل بچشم عناکان در گستان نیم عنبر بو رخ شہ پای قمری ز گل سرخ صوفیان را بصد صفای گفت </p>
--	---

کہ چشمان دل بین ہر دوست
 ہر خیبتی بدانکہ منظر دوست

<p> سخن آبدار سے گوید باز مشکِ تمار سے گوید خبر زلف یار سے گوید نازل ہو شیار سے گوید گلہ جو رخسار سے گوید قصہ نو بہار سے گوید از سرا نکسار سے گوید </p>	<p> ہر کہ وصف نگار سے گوید خطا و اخ و بشارانی در سحر کہ نیم نور و زوی پیر ماسترہ عالم مستی باغبان پیش گل بوہم گل بابل اندر خزان بشاخ گن سرور باغ و صف بالایش </p>
---	---

سیر کسے مار مارے گویہ	سیر کسے مار مارے گویہ
جیسی ہم زار زارے گویہ	جیسی ہم زار زارے گویہ

کہ چشمان دل بین جزو دوست
ہر چہ بینی بد اتمکہ نظم سراوست

جان ہر یک فسادہ دریا پاک	اس نہ بہر تو عالم غمناک
ہمہ را کور ویدہ اوراک	برجہاں و جلال حیرہ تو
مے شود رام تو سن افلاک	شسوار است عشق کز پیش
سیر کہ در راہ حق بود چلاک	نہند یا بکوب یا بطل
می سخا پسندانہ کسے تریاک	زیر نوشندگان جام عنت
می کشدانہ کسے ندر و پاک	ترک عشق تو عاشقات را
آتشے زو بختر من خاشاک	آہ من سوخت استخوان مرا
میکند سپینہ ہای یاران چاک	خنجر عشق یار بار و کر
ساعتی گزیرہ غیر گریہ پاک	بشنوی ز زبان ہر موجود

کہ چشمان دل بین جزو دوست
ہر چہ بینی بد اتمکہ نظم سراوست

گر خوری جرہ ز ساغر غم	جام ہمیشہ را زنی برہم
-----------------------	-----------------------

<p>ملک شادی ہمید مند بیاو وروندان ز خم تیغ فراق که بدر یاد را و فتنه بود برترین عالمیت گردانی چون بخود خویش را حرام کنی تا نذر و بلا گریب است که بخوبی صفات ذات خدا ساز عشق از بچکاند گیری</p>	<p>مالکان بلا و غم و درد دم می سخاوتند از دست مراحم رشتیه و لوق شان نگر و غم عاشقان را برون زمین عالم حرم عشق را شوی محرم و امن عیش را نگیری کم نظر کن بمظهر آدم بشنوی از نواسه ناله بزم</p>
---	---

که پنجه شان دل مبین جز دوست
 هر چه بینی بد اتمه مظهر اوست

<p>از غم دور و گریه نیالی تنگ و در مقامات منزل جانان که بخوری جرعه ملاست را بر بساط بلا بسر بازی اول ز پیرده خودی بداری گریه بیند نگار خانه عشق</p>	<p>و امن شادی آری اندر جنگ جانمن کی برسی بر کب لنگ شیشه تنگ را زنی بر تنگ راست باز آن نمیکند درنگ بعد ازان کن براه عشق آهنگ مانی از خود نهان کند ارژنگ</p>
--	---

کشف کشفگان نیاید رنگ
سبکس و با کس نه صلح نه جنگ
غیر ازین از دواج خوش ملک

که چنان دل مبین جز دوست
هر چه بینی بد آنکه مظهر اوست

راحت اندر دل خنرا بے سید
 بین که آشوب بے نقاب سید
 گویند سخن را کتاب سید
 از حیا بر رخس گلاب سید
 انجکایت بشج و شای سید
 بر سرم از پے صواب سید
 یارم از خانه بی حجاب سید
 آه من چون به اشتاب سید
 من دیوانه را خطاب سید

که بچشمان دل مبین خبر دوست
هر چه بینی به آنکه منظور است

در سیاهان در و سیم
اوقتا دیم در نقش ناگاه
که ترا دیم و گاه بیاریم
که جو دیم و گاه ز ناریم
که طیبیم و گاه بیاریم
گاه صوفی و گاه رقا صیم
گاه منظور چشم عشاقیم
گر بندوستان شدیم چه پاک
تا بیا موییم اجد عشق

ماه شمر و و افسیم
من زانیم تا چه مر غاییم
که ایدیم و گاه در یاریم
گاه ترسا و گاه سلامیم
گاه در و دیم و گاه در یاریم
گاه گریان و گاه خندانیم
گاه ناظر بروی تو یاریم
بلبل گلشن تر اساییم
برقی غیر ازین نمیداییم

که بچشمان دل مبین جز دوست
هر چه بینی بدان که مظهر دوست

هر که را دیده شد برو تو باز
و انکه از جام عشق شد بهوش
گر بخوابی که نیش بر دوز
حرف در مان لوح سینه بشوی
از دل جان نثار ناوک دوست

آمد از عشق خبر و یان باز
بیچکا به بهوش نامد باز
دیده بار از غیر او چون باز
نامه در و چون کنی آغاز
جان دما میکند اهل نیاز

چون نظر میکنم به نقش رخسار گر بگویند یار در یا بند دوش خود را بخواب میدیدم بر زدم تخته درش ناگاه	پیر تو حق به منم اندر بار دل محمود را بزللف ایاز پیش دولتش صفی را ز از دور و نش بر آملین آواز
---	--

که بچشمان دل مبین جز دوست
هر چه بینی به آنکه منظر دوست

ای دل و ستان برو تو شاد گر به بیند لبان شیرین هر گز از بند گیت سمر نه کشد ما در دهر چو تو فرزند می گر قبو هم کنی و گرم دود شعله عشق تو بملک دلم پیش محراب طاق ابرویت و می بدویان عشق و رفیق آه در آن دم سر دوش فرو نه گذار	خانه شادی از رخسار آباد نقش شیرین ز دل کند فرهاد در جهان هیچ بنده آزاد از ازل تا ابد بند و نزار نخواهد زدن دلم ایاز می فرزند حد چرون بیدار سرو رس نیست آنکه سر نهاد نزد تا دیدنت کنم فریاد از سر لطف این ندارد واد
--	--

که بچشمان دل مبین جز دوست

<p>هر چه بینی بدانکه مظهر اوست</p>	<p>قصه عاشقانه گویم</p>
<p>نه خوبهرا یک فسانه گویم به فقرو پگانے گویم وصف مرآت شانه گویم هم باطل زمانه گویم عاقه را بهانه گویم زان حدیث چانه گویم شکر و دام دانه گویم و مبدم این ترانه گویم بخودان را بهانه گویم</p>	<p>روز و شب بهزلف و روی نگار سمنان زمانه غدار وردیوانگی ہے گویم ساغر لاله ویدہ ام و بچن چون لب زلف خال اویم چونکه واقف شدم ز پرده راز خبر خواری از خرابی و هر</p>
<p>که بچشمان دل مبدم جز دوست هر چه بینی بدانکه مظهر اوست</p>	<p>ای رخت نور دیده عشاق تو بخوبی بتانداری حفت و لبران گر چه دلبرند ولیک نه هر نوشندگان جام عمت</p>
<p>وی درت مبد گاه هر شاق زانکه هستی بخوبی و نی طاق از همه دلبری علی الاطلاق می شو اهنه از کس تریاق</p>	<p>ای رخت نور دیده عشاق تو بخوبی بتانداری حفت و لبران گر چه دلبرند ولیک نه هر نوشندگان جام عمت</p>

<p>دل عشاق ساخته است بدین دیگران میکنند ساغر وصل مستحق بلا و اندوه ما هم از عراق صد آفرین شنود نجران دیار عالم عشق</p>	<p>تیر چشم تبان سیمین ساق ما غریبان مدام در و فراق عاشقان را هلاست استحقاق سختم گر کسی بر و بھراق این خبر میدهند در آفاق</p>
--	--

که بحشمان دل بین جز دوست
 هر چه تبینی بدانکه منظر اوست

<p>تازه شد بوستان بوسم گل میدیدنا منهای چین برباد برگهای گل ز پی خوبان باغبان بر سمند باغ انداخت نظری کن به نرگس مخمور از دم قول بلبلان سحر باز و لب را به صحن چین من مخمور در چنین روزی از پی آنکه چون شوم و اهل</p>	<p>وار وے در دینہ بلبل نکت چین طره سنبل بستہ بر چشمہای بستان پل دیگر از حلقہ پای چین جل کہ یکبار مست شد بے مل پیر شد از شیشہ نعرہ قلقل از گل لاله سرخ شد چنگل سرفرو بردہ بودم از نذران ناگمان بن شدیم او صلص</p>
---	--

که بچشمان دل مبین جز دوست
هر چه بینی بدانکه منظر اوست

<p>ملک آفاق رایگان دارد نظر کن که حد نشان دارد که بمشاق سرگردان دارد آنکه او چون پودستان دارد سالها سر بر آستان دارد در میان تیغ خون نشان دارد بر سر دوست کی زبان دارد این دو مصرع بر زبان دارد</p>	<p>هر که عشق ترا بجان دارد دل از تیر غزه چشمت صوفی ما عجب سبک است هیچگاه دل بد لبری ندید طالب یار بنده مهر و یان ترک من از برای کشتن من سر خود را اگر فدا سازی هر که او جز یک نمیداند</p>
---	---

که بچشمان دل مبین جز دوست
هر چه بینی بدانکه منظر اوست

<p>وصل او را محال میگویند ابروش را بلال میگویند بغلایم و دال میگویند بر رخ آنکه خال میگویند</p>	<p>قرب او را وصال میگویند چهره اش را چو ماه میبیند خط نویسان بان زلفش را دخ سوز شرار سینه ماست</p>
---	--

چام جم را سفال میگویند	جمله نشان داده لعلش
پای صفت نعل میگویند	مسند شاه را گدایش
پای گاه کمال میگویند	ناقصان دستگاه دنیا را
روز و شب قیل قال میگویند	قصه ناقبول قول قبیح
از سر و جد سال میگویند	صوفیان در ره صفای مردم

که بحشمان دل بین جز دوست
هر چه بینی بدانکه مظهر اوست

دیده او خدای بین باشد	هر که را مایه یقین باشد
مهره آسمان نگین باشد	خاتم بهت بلندش را
نظر عارفان چنین باشد	غیر حق گزینا شدش منظور
هر که او را کما حقین باشد	میرسد عاقبت بعیش مدام
عالمش بنده کین باشد	بنده که ز خواجگی برسد
حرم ذات را قرین باشد	وانگیزد محرم سرای صفات
کار دین را خلل بدین باشد	ایکانهائی دمی بدین خدا
با خود را و را امد ام کین باشد	رهر و کویشد ساعز و وصل
هر مرادیکه هست این باشد	و استان ملوذا که عشق

که بچشمان دل مبین جز دوست
هر چه بینی بدانکه مظهر اوست

دویش رفتم کبوی حمایه	دیدم آنجا یک دلاراسه
چای یک دلبر و بیباک	تازگی مهر خن گل ندا
سرو قد و یاسمن بوی	سرکش خوشخواری و خود کاسه
تمذخونی و مردم آزاری	مست چشمی و ساغر آشایه
گاه در بحث حیلہ پرداز	گاه در علم عشوه علامه
عاشقان راهی نمود عیان	از رخ و زلف کفر اسلا
چون مرا دید سوی خود طلبید	تاناواز و زودی انعام
ستیر چنان شدیم که نماند	در من از هوش آگهی نام
من ندانم که اندران حیرت	بوصافی که داد پیغام

که بچشمان دل مبین جز دوست
هر چه بینی بدانکه مظهر اوست

مشاع کاغذ محمدی لکھنؤ اکبریدہ وازہ باہتمام خواجہ محمد وزیر محمد شمس الدین مالک و مہتمم مطبعہ امباہ
شعبان المعظم ۱۳۲۱ھ مطابق ۱۵ اکتوبر سنہ ۱۹۰۲ء طبع شد

CALL No. { 19165124
م ۲۹ و ACC. No. 12123

AUTHOR _____

TITLE _____ ترجمہ بند (مستحقان)

19165124
م ۲۹ و 12123
ترجمہ بند (مستحقان)

Date	No.	Date	No.

MAULANA AZAD LIBRARY
ALIGARH MUSLIM UNIVERSITY

RULES:-

1. The book must be returned on the date stamped above.
2. A fine of Re. 1-00 per volume per day shall be charged for text-books and 10 Paise per volume per day for general books kept over - due.

